

Antipestprotocol Het Winterkoninkje

1. Inleiding

Montessorionderwijs wordt gezien als een vorm van vredesopvoeding, waarbij het doel is om kinderen te vormen tot verantwoordelijke, zelfstandige en harmonieuze individuen die bijdragen aan een vreedzame wereld. Ruzies tussen broers en zussen zijn normaal en zelfs leerzaam, omdat kinderen er sociale vaardigheden van leren zoals conflicten oplossen, grenzen stellen en samenwerken.

Wij gaan op onze school uit van het Montessori-principe: “Leer mij het zelf te doen”. Kinderen leren verantwoordelijkheid nemen voor hun eigen gedrag en voor de groep. Een veilig en respectvol klimaat is een voorwaarde om tot leren en ontwikkeling te komen. Verschillen tussen kinderen worden gezien als een kans om te leren en elkaar te verrijken. Wij hanteren naast wellevendheidslessen uit de montessori methodiek ook de KiVa-aanpak als schoolbrede strategie om pesten te voorkomen en actief aan te pakken. We gaan hierbij uit van onze kernwaarden:

- **Gemeenschapszin**
- **Zorg voor de ander en de omgeving**
- **Zorg voor jezelf**
- **Authenticiteit**
- **Verantwoordelijkheid**
- **Rust en netheid**
- **Veiligheid**

2. Wettelijk kader

Wij voldoen aan de wettelijke eisen voor een veilig schoolklimaat:

- Iedere school is verplicht zorg te dragen voor sociale veiligheid (art. 4a WPO/WVO).
- Er is een anti-pestcoördinator verantwoordelijk is voor uitvoering en borging van het pestbeleid.
- De school monitort jaarlijks de sociale veiligheidsbeleving van leerlingen (via o.a. KiVa-monitor en Vensters).
- Er is een vertrouwenspersoon beschikbaar voor leerlingen, ouders en personeel.
- De aandachtsfunctionaris huiselijk geweld en kindermishandeling ziet toe op naleving van de meldcode.

3. Wat verstaan we onder pesten?

Pesten is systematisch en herhaaldelijk negatief gedrag dat gericht is op een ander kind en waar een machtsverschil aanwezig is. We maken onderscheid tussen:

- Plagen (gelijkwaardig, incidenteel, zonder machtsoverwicht)
- Pesten (structureel, ongelijkwaardig, kwetsend)

4. Uitgangspunten montessorivisie

We voelen ons geïnspireerd door het gedachtegoed van Maria Montessori. Dit is samengevat in de volgende uitgangspunten met betrekking tot sociale veiligheid:

- Zelfstandigheid en verantwoordelijkheid: kinderen leren eigenaarschap te nemen over hun gedrag.
- Voorbereide omgeving: een veilige, ordelijke omgeving waar kinderen respectvol kunnen samenwerken.
- Leerkracht als gids: observerend, signalerend en begeleidend.
- Groepsgemeenschap: leren in en met de groep, waarbij verschillen gezien worden als verrijking.
- Vrijheid in verbondenheid: kinderen krijgen autonomie binnen duidelijke kaders. Respectvol gedrag behoort tot die kaders.

5. Preventieve aanpak (Montessori + KiVa)

De beste aanpak is preventief. Voorkomen is beter dan genezen. Daarom is dit plan erop gericht om vooral de voorwaarden te scheppen (voorbereide omgeving) voor een positief klimaat. Dit doen we door:

- KiVa-lessen: structureel in alle groepen, gericht op groepsdynamiek en het versterken van prosociaal gedrag.
- Steungesprekken: voor reflectie, herstel en het oefenen van sociale vaardigheden.
- Duidelijke gedragsafspraken: zichtbaar in de klas en schoolbreed gedragen.
- Monitoring: jaarlijks en tussentijds via observatie, KiVa-vragenlijsten en leerling besprekingen.

6. Rollen en verantwoordelijkheden

In de school zijn verschillende rollen met hun eigen verantwoordelijkheid:

- Leerkracht: eerstverantwoordelijke voor signalering, gesprekken en opvolging.
- Intern begeleider: ondersteunt de leerkracht bij signaleren en gesprekken.
- Anti-pestcoördinator: bewaakt het pestprotocol, ondersteunt collega's en coördineert de aanpak.
- Vertrouwenspersoon: aanspreekpunt voor leerlingen, ouders en personeel die zorgen willen bespreken.
- Aandachtsfunctionaris huiselijk geweld/kindermishandeling: zorgt dat de meldcode wordt nageleefd.
- Directie: eindverantwoordelijk voor beleid, borging en communicatie naar ouders.
- Ouders: partners in de aanpak, worden actief geïnformeerd en betrokken.
- Leerlingen: leren verantwoordelijkheid nemen voor hun eigen gedrag en voor de veiligheid van de groep.

7. Aanpak bij (vermoeden van) pesten

1. Signalering: leerkracht observeert of ontvangt melding van leerling/ouder en legt dit vast.
2. Gesprek met slachtoffer: steun en erkenning bieden.
3. Gesprek met pester: volgens KiVa-methodiek, duidelijk en oplossingsgericht.
4. Groepsgesprek indien passend.
5. Plan van aanpak: afspraken vastleggen, ouders informeren, anti-pestcoördinator betrekken indien structureel.
6. Nazorg: evaluatie na 2-4 weken.

8. Herstel en pedagogisch klimaat

- Herstelgerichte gesprekken: kinderen leren verantwoordelijkheid te nemen en relaties te herstellen.
- KiVa-groepsinterventies: versterken van positieve groepsnormen.

9. Jaarlijkse borging en transparantie

- Het protocol wordt jaarlijks geëvalueerd.
- Resultaten van de monitor sociale veiligheid worden gedeeld met team en MR.
- Ouders en leerlingen worden geïnformeerd via de schoolgids.
- De vertrouwenspersoon, anti-pestcoördinator en aandachtsfunctionaris worden jaarlijks kenbaar gemaakt.

Vertrouwenspersonen:

- Lesley Landweer
- Catelijne de Vries

Anti Pest coördinator:

- Lesley Landweer
- June Schram

Aandachtsfunctionaris:

- Nikie Steffers

Bijlage – Praktische handreiking (Antipestprotocol Montessori + KiVa)

1. Stroomschema bij signalen van pesten

SIGNALERING (observatie/melding)

GESPREK MET SLACHTOFFER (steun en erkenning)

GESPREK MET PESTER (KiVa-aanpak)

EVALUATIE: incidenteel plagen of structureel pesten?

Incidenteel → Afspraken en herstelgesprek

Structureel → Inschakeling anti-pestcoördinator en ouders informeren

PLAN VAN AANPAK (afspraken vastleggen)

NAZORG & EVALUATIE (na 2-4 weken)